

Bronisław SOCHOR¹
(1909 - 1989)

Bronisław Sochor

Profesor Bronisław Sochor urodził się 15 marca 1909 r. w Stanisławowie. Studia na Oddziale Elektrotechnicznym Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej ukończył w roku 1933. Po studiach przez krótki okres czasu pracował w Miejskiej Elektrowni w Stanisławowie oraz w Dyrekcji Okręgowej PKP w Warszawie przy elektryfikacji warszawskiego węzła kolejowego. Następnie rozpoczął pracę w Fabryce Urządzeń Termotechnicznych inż. J. Zubko w Warszawie, którą kontynuował do roku 1944. Po zakończeniu wojny na podstawie nominacji Pełnomocnika Rządu Tymczasowego Rzeczypospolitej Polskiej w marcu 1945 r. objął kierownictwo i przystąpił do uruchamiania Fabryki Pieców Elektrycznych i Gazowych K. Klause S-ka w Łodzi, która następnie przyjęła nazwę:

Zakłady Wytwórcze Urządzeń Termotechnicznych M-14, a aktualnie nazywa się – Łódzkie Zakłady Urządzeń Termotechnicznych „ELCAL”. W Zakładach tych prof. B. Sochor pracował do roku 1955 kolejno na stanowiskach dyrektora, głównego konstruktora a w końcowym okresie jako doradca techniczny. Zaangażowanie i wkład pracy w odbudowę i rozwój fabryki zostały wysoko ocenione przez ówczesne władze resortowe. Znalazło to odbicie w przyznanej prof. B. Sochorowi w roku 1950 „Dyplomie uznania za zasługi nad rozwojem przemysłu elektrotechnicznego” i „Nagrodzie za prace konstrukcyjne” przyznanej w roku 1958 przez wiceprezesa

Rady Ministrów oraz nadanej w 1975 r., w trzydziestolecie działalności Zakładów, „Odznace Zasłużonego Pracownika Łódzkich Zakładów Termotechnicznych ELCAL”.

Równoległe z pracą zawodową, prof. B. Sochor wykładami z elektrotermii rozpoczyna w roku 1947 pracę dydaktyczno-naukową w Politechnice Łódzkiej. W okresie 1951-1956 organizuje na Wydziale Elektrycznym tej Uczelni Zakład Elektrotermii przekształcony następnie w Katedrę Grzejnictwa Elektrycznego, a później w Katedrę Elektrotermii, będąc cały czas jej kierownikiem. W roku 1955 prof. B. Sochor otrzymuje tytuł profesora nadzwyczajnego. W latach 1952-1956 pełni funkcję prodziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Łódzkiej, a następnie w okresie 1959-1962 dziekana. W latach 1959-1962 jest prorektorem Politechniki Łódzkiej. Nominację na profesora zwyczajnego otrzymał w roku 1968.

Praca w przemyśle dała prof. B. Sochorowi szerokie i rzetelne przygotowanie do działalności naukowej i dydaktycznej. Przez prawie cały okres 46 lat pracy zawodowej, w tym 32 lat w Politechnice Łódzkiej, zajmował się rozwiązywaniem problemów naukowych i technicznych z zakresu elektrotermii przemysłowej i bytowej. Prof. B. Sochor interesował się całym zakresem elektrotermii, biorąc udział w komisjach i radach naukowych powołanych przez ministerstwa, instytuty przemysłowe oraz przez Międzynarodową Unię Elektrotermii. Głównym kierunkiem Jego prac naukowych związanych z elektrotermią były zagadnienia: - dotyczące pomiaru i regulacji temperatury w urządzeniach elektrotermicznych, grzejnictwa oporowego bezpośredniego i pośredniego, elektrycznego akumulacyjnego ogrzewania pomieszczeń, indukcyjnego nagrzewania metali oraz problematyki elektrotermicznej związanej z gospodarką energetyczną kraju.

Prace naukowe prof. B. Sochora są ściśle związane z potrzebami przemysłu krajowego. Większość z nich została ogłoszona drukiem w 7 książkach i skryptach, ponad 100 artykułach naukowych i technicznych oraz w wielu referatach wygłaszanych na konferencjach i kongresach krajowych i zagranicznych. Na specjalne wyróżnienie zasługują książki, które były pierwszymi wydawnictwami z tej tematyki w Polsce po wojnie.

Prof. B. Sochor był promotorem 9 prac doktorskich oraz recenzentem wielu prac doktorskich i habilitacyjnych. Dwóch spośród jego doktorantów uzyskało tytuły profesorów.

Pracę zawodową oraz pracę na uczelni łączył prof. B. Sochor z pracą społeczną w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich, oraz w innych organizacjach naukowych i technicznych wchodząc w skład ich władz kierowniczych. Jako członek Zarządu Oddziału Łódzkiego SEP był współorganizatorem pierwszego po wojnie zjazdu członków SEP w Łodzi w 1946 r. Przez wiele lat był przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Oddziału Łódzkiego SEP. Był współorganizatorem utworzonego w roku 1957 Polskiego Komitetu Elektrotermii działającego w ramach SEP. W Komitecie tym w latach 1957-1960 i 1962-1973 pełnił obowiązki

¹ Tekst zamieszczony jest w książce *Polacy zasłużeni dla elektryki*, PTETiS 2009, s. 449-453.

przewodniczącego, a następnie honorowego przewodniczącego. Aktyw-na działalność prof. B. Sochora w ramach Polskiego Komitetu Elektrotermii sprawiła, że w roku 1968 został wybrany na okres czterech lat wiceprezydentem, a następnie do roku 1974 prezydentem Międzynarodowej Unii Elektrotermii (UIE) z siedzibą w Paryżu.

Prof. B. Sochor był organizatorem wielu krajowych i międzynarodowych narad i konferencji, w tym VII Międzynarodowego Kongresu Elektrotermii w 1972 r. w Warszawie, który zakończył się pełnym sukcesem i uzyskał wysoką ocenę w UIE.

Profesor był członkiem Sekcji Elektrotermii Polskiej Akademii Nauk, przewodniczącym Komitetu Studiów Międzynarodowej Unii Elektrotermii w Paryżu, członkiem honorowym Stowarzyszenia Elektryków Polskich, przewodniczącym Głównego Sądu Koleżeńskiego SEP, członkiem Zarządu Oddziału Łódzkiego Towarzystwa Naukowego oraz członkiem założycielem Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej.

Działalność naukowa, dydaktyczna i społeczna prof. B. Sochora została wyróżniona wieloma odznaczeniami państwowymi, m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, tytułem Zasłużonego Nauczyciela PRL, Medalem Honorowym przyznanym przez Międzynarodową Unię Elektrotermii, Nagrodą Naukową miasta Łodzi, odznaką Zasłużonego dla Politechniki Łódzkiej, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową SEP i NOT oraz medalem pamiątkowym im. prof. M. Pozaryskiego.

Profesor wywarł ogromny wpływ na środowisko elektryków, a zwłaszcza elektrotermików polskich, na kształtowanie postaw zawodowych i etycznych wielu pokoleń Jego wychowanków oraz na podniesienie rangi elektrotermików w kraju i za granicą. Jego osobowość może służyć za wzór nauczyciela akademickiego i człowieka o niespożytej pracowitości, rzetelności naukowej i ogromnej kulturze osobistej.

Prof. B. Sochor zmarł w Łodzi 28 sierpnia 1989 r i został pochowany w Łodzi na cmentarzu na Dołach.

Wykaz doktorantów:

1. Ludwik Michalski, O optymalnym nastawieniu układów sprzężenia zwrotnego w dwupołożeniowej regulacji temperatury pieców elektrycznych. Wydział Elektrotechniki Politechniki Łódzkiej, 17.06.1961 r.
2. Józef Porowski, Rozkład pola magnetycznego wzbudników rdzeniowych wielkiej częstotliwości o przewodach koncentrycznych, Wydział Elektrotechniki Politechniki Łódzkiej, 4.05.1964 r.
3. Wojciech Liwiński, Teoria powietrznego transformatora grzejnego z uwzględnieniem promieniowej grubości uzwojeń. Wydział Elektrotechniki Politechniki Łódzkiej, 25.06.1964 r.
4. Karol Lüdert, Stany nieustalone w układach płaskich przy jednostronnym nagrzewaniu okresowym, Wydział Elektrotechniki Politechniki Łódzkiej, 25.06.1964 r.
5. Krzysztof Januszkiewicz, Stany cieplne nieustalone przy bezpośrednim nagrzewaniu drutów w ruchu, Wydział Elektrotechniki Politechniki Łódzkiej, 19.04.1971 r.
6. Eryk Mokrosz, Metoda doboru transformatorów z asymetrycznym napięciem wtórnym dla zasilania pieców redukcyjnych, Wydział Elektrotechniki Politechniki Łódzkiej, 25.04.1974 r.
7. Włodzimierz Milczarek, Stany cieplne nieustalone przy nagrzewaniu indukcyjnym wsadów nieferromagnetycznych o zmiennych własnościach fizycznych, Wydział Elektrotechniki Politechniki Łódzkiej, 30.09.1974 r.
8. Jerzy Bereza, Indukcyjne nagrzewanie płaskich wsadów nieferromagnetycznych w poprzecznym polu magnetycznym, Wydział Elektrotechniki Politechniki Łódzkiej, 7.12.1977 r.
9. Krystyna Rendecka, Dobór izolacji cieplnej pieców komorowych przeznaczonych do pracy dorywczej, Wydział Elektrotechniki Politechniki Łódzkiej, 1980 r.

Wykaz publikacji:

Skrypty i książki

1. Termometry elektryczne, PWT, Warszawa 1952
2. Elektryczne urządzenia grzejne oporowe w przemyśle, PWN, Warszawa 1953
3. Kalendarzyk elektrotechniczny, PWT, Warszawa 1953, współautorstwo
4. Elektryczne piece oporowe, PWT, Warszawa 1955
5. Regulacja i regulatory temperatury w elektrycznych urządzeniach grzejnych, PWT, Warszawa, 1961, współautorstwo
6. Elektrowärme, Theorie und Praxis, Vulkan-Verlag, RFN, 1974, współautorstwo

Ważniejsze publikacje

1. Auswahl der Wärmeleistung von elektrischen Widerstandsöfen, Elektrowärme, nr 12, 1962
2. Wahl der Leistung und Isolierungsdicke von Widerstandsöfen, Internationaler Elektrowärme Kongress ref. Nr 635, 1963, współautor K. Lüdert
3. Anwendungsbereich von Nachtstromspeicherheizung im Altbauwohnungen, Elektrowärme nr 1, 1965
4. Automatisierung von Elektrowärmeanlagen, Elektrowärme nr 7, 1966

5. Probleme der wissenschaftlichen Elektrowärme-Forschung und der Elektrowärme-Unterrichtsmethoden an den Technischen Hochschulen und Forschungs-Laboratorien, VI Międzynarodowy Kongres Elektrotermii Brighton, 1968
6. Elektrische Nachtspeicherfussbodenheizung des Rittersaals im Burgmuseum von Malbork, VII Międzynarodowy Kongres Elektrotermii Warszawa, 1972, współautor K. Januszkiewicz
7. Vorgesehene Wandlungen der Energienutzung für Elektrowärme-zwecke in der Industrie, VIII Międzynarodowy Kongres Energetyki Przemysłowej, Gdańsk 1975
8. Elektryczne nagrzewanie taśm stalowych metodą oporową bezpośrednią, Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej, Elektryka, nr 2, 1957
9. Temperatura graniczna metalowych przewodów grzejnych, Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej, Elektryka nr 7, 1960, współautor E. Kącki
10. Projektowanie układów proporcjonalnej regulacji temperatury, Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej, Elektryka, nr 15, 1965, współautor E. Kącki
11. Elektrodogrzewanie masy szklanej przy produkcji szkła płaskiego, III Krajowa Konferencja Elektrotermii, Gliwice 1965
12. Elektryczne akumulacyjne ogrzewanie wody użytkowej i pomieszczeń, Energetyka Przemysłowa nr 10, 1961
13. Elektrotermia w gospodarce energetycznej, Gospodarka Paliwami i Energią, nr 12, 1967
14. Wskaźniki elektrotermiczne, Gospodarka Paliwami i Energią, nr 8, 1968
15. Ocena prawidłowości pracy urządzeń elektrotermicznych, Gospodarka Paliwami i Energią, nr10, 1974
16. Czynniki wpływające na ilość zużywanej energii elektrycznej przez urządzenia elektrotermiczne, Gospodarka Paliwami i Energią, nr10, 1977

Źródła:

1. Archiwa Pracowni Historycznej Politechniki Łódzkiej
2. Zbiory rodzinne
3. Zbiory Katedry Elektrotermii Politechniki Łódzkiej
4. K. Januszkiewicz, Profesor Bronisław Sochor (1909-1989), Informator PTETiS nr 10, maj 2002, str. 65-69
5. Znajomość osobista autora opracowania począwszy od roku 1956 jako studenta a od roku 1961 asystenta w Katedrze Elektrotermii

Opracował Krzysztof JANUSZKIEWICZ